

Przedmiar

Zakres prac: zadanie obejmuje pełną konserwację techniczną oraz estetyczną ołtarza głównego bez bramek w kościele par. pw. św. Barbary i Zwiastowania N. P. Marii w Pleckiej Dąbrowie.

Lp.	Element	Przedmiar w dm ²
1.	Elementy drewniane polichromowane	1500
2.	Elementy snycerskie – złoczone/srebrzone	800
3.	Rzeźba drewniana, polichromowana, złoczona, srebrzona (rzeźba w retabulum)	150

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

OLTARZ GŁÓWNY I BOCZNE

Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie

Plecka Dąbrowa 109

99-311 Bedlno

dr Magdalena Kwiatkowska

ul. Świeża 11, 97-300 Piotrków Trybunalski

Tel: 784-904-731, e-mail: biuro@konserwacja-zabytkow.pl

2023 r.

SPIS TREŚCI

UPRAWNIENIA	3
1. PRZEDMIOT, PODSTAWA OPRACOWANIA I INFORMACJE OGÓLNE	8
1.1. Identyfikacja obiektu	8
2. HISTORIA I OPIS OBIEKTU	10
3. OPIS IKONOGRAFICZNY	12
3.1. OŁTARZ GŁÓWNY	12
3.2. OBRAZ ŚW. JÓZEF	12
3.3. RZEŻBA Matki Boskiej z Dzieciątkiem	12
3.4. Ołtarze boczne	13
4. STAN ZACHOWANIA	14
4.1. OŁTARZE	14
4.2. OBRAZ ŚW. JÓZEF	15
4.3. RZEŻBA Matki Boskiej z Dzieciątkiem	15
4.4. Obrazy św. Barbara, Zwiastowanie	15
5. MATERIAŁ I TECHNIKA WYKONANIA	16
5.1. Technika wykonania oryginału	16
5.1.1. OŁTARZE	16
5.1.2. OBRAZ ŚW. JÓZEF	16
5.1.3. RZEŻBA Matki Boskiej z Dzieciątkiem	16
5.1.4. OBRAZ ŚW. BARBARA, ZWIASTOWANIE	16
5.2. MATERIAŁY UŻYTE PIERWOTNIE W XVIII W.	18
6. ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE	19
7. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH	21
7.1. OŁTARZ - ELEMENTY ARCHITEKTONICZNE, SNYCERSKIE ZŁOCONE/SREBRZONE,	21
7.2. RZEŻBA Matki Boskiej z Dzieciątkiem	22
7.3. OBRAZ OBRAZ ŚW. JÓZEF	24
7.4. OBRAZY Św. Barbara, Zwiastowanie	25
8. FOTOGRAFIE	27

UPRAWNIENIA

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH im. JANA MATEJKI
W KRAKOWIE

Wydział Konserwacji i Restauracji Dziej Sztuki

(nazwa podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni)

DYPLOM

stacjonarnej

ukończenia studiów w formie

konserwacja i restauracja dzieł sztuki

na kierunku

konserwacja i restauracja malarstwa

w specjalności

bardzo dobrym

z wynikiem

i uzyskania w dniu 28-05-2011

magistra sztuki

tytułu zawodowego

Kierownik podstawowej
jednostki organizacyjnej

Rektor

DZIEKAN WYDZIAŁU KONSERWACJI
I RESTAURACJI DZIEŁ SZTUKI

(pieczęć imienna i podpis)

prof. Grażyna Korpala
Kraków

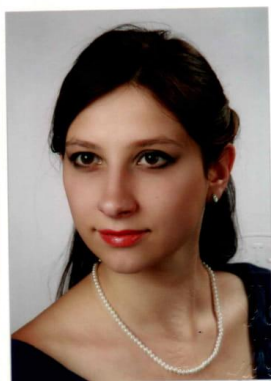
(miejscowość)

REKTOR

(pieczęć imienna i podpis)

Adam 28-06-2011

dnia r.

Pan(i) **Magdalena Maria Kwiatkowska**
(imię i nazwisko)

data urodzenia 26-03-1985

miejsce urodzenia Piotrków Trybunalski

Magdalena Kwiatkowska
(podpis posiadacza dyplomu)

Nr dyplomu 7470

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki

Dyplom wydany w Rzeczypospolitej Polskiej

Magdalena Kwiatkowska

urodzona dnia 26 marca 1985 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na podstawie rozprawy doktorskiej pt.:

„Problematyka konserwatorska negatywów fotograficznych na podłożu szklanym wykonanych w technice srebrbro – żelatynowej na przykładzie kolekcji negatywów rodziny Brandysów”

oraz po złożeniu wymaganych egzaminów uzyskała stopień

doktor sztuki

w dziedzinie sztuk plastycznych

w dyscyplinie artystycznej konserwacja i restauracja dzieł sztuki

nadany uchwałą Rady Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki
z dnia 18 października 2017 roku.

Promotor w przewodzie doktorskim
dr hab. Zofia Kaszowska

Recenzenci w przewodzie doktorskim
dr hab. inż. Piotr Nowak, dr hab. Marzena Ciechańska, prof. ASP w Warszawie

Dziekan Wydziału Konserwacji
i Restauracji Dzieł Sztuki

dr hab. Marta Lempart-Geratkowska, prof. ASP

Przewodniczący rady
jednostki organizacyjnej
(pieczęć imienna i podpis)

Karzowska

Promotor
(podpis)

prof. Stanisław Tołst

Rektor
(pieczęć imienna
i podpis)

Nr: 297/18

Kraków, dnia 22 listopada 2018 roku

Kraków,

13 listopada 2013

Zaświadczenie

Niniejszym zaświadczam, że Pani Magdalena Kwiatkowska zameldowana w Piotrkowie Trybunalskim przy ulicy Targowej 10b/4, nr PESEL 85032603461, samodzielnie prowadziła prace na podstawie umowy zlecenie zawartej dnia 4.06. 2013 w Piotrkowie Trybunalskim pomiędzy Rektoratem Kościoła Akademickiego Panien Dominikanek pw. Matki Bożej Śnieżnej a firmą konserwatorską ArsMironia Magdalena Kwiatkowska.

Prace konserwatorsko-restauratorskie w kościele Akademickim Panien Dominikanek w Piotrkowie Trybunalskim polegały na częściowym odsłonięciu malowideł ściennych w prezbiterium i w nawie głównej w stopniu pozwalającym na ustalenie zasięgu zabytkowych polichromii.

Prace trwały od dnia 4.06.2013 do dnia 13.11.2013.

PEŁNOMOCNIK
Miron Kwiatkowski
.....
Miron Kwiatkowski
.....

(czytelny podpis)

ARSMIRONIA

KONSERWACJA ZABYTKÓW

Kraków, 30 października 2014r.

Zaświadczenie

Zaświadcza się, że Magdalena Kwiatkowska samodzielnie prowadziła i kierowała zespołem przy pracach konserwatorsko-restauratorskich przy polichromii na sklepieniu prezbiterium w Kościele Akademickim Panien Dominikanek pw. Matki Bożej Śnieżnej w Piotrkowie Trybunalskim.

Prace realizowano od 2 czerwca 2014 do 15 października 2014.

ArsMironia Magdalena Kwiatkowska
97-300 Piotrków Trybunalski, Jeziora 32
NIP: 7712742813 Regon: 122601297
tel.: 692-677-418, 784-904-731
www.arsmironia.pl e-mail: biuro@arsmironia.pl

PEŁNOMOCNIK

Miron Kwiatkowski
/pełnomocnik firmy/

ARSMIRONIA MAGDALENA KWIATKOWSKA 97-300 PIOTRKÓW TRYBUNALSKI
UL. JEZIORNA 32, NIP 7712742813 REGON 122601297
BIURO@ARSMIRONIA.PL

1. PRZEDMIOT, PODSTAWA OPRACOWANIA I INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Identyfikacja obiektu

- **Rodzaj:** ołtarz główny , ołtarz boczny pw. św Barbary, ołtarz boczny pw. Zwiastowania
- **Autor:** nieznany
- **Czas powstania obiektu:**
 - Ołtarz główny- I połowa XVIII wieku
 - Ołtarze boczne- przełom XVIII i XIX wieku
 - RZEŹBA Matki Boskiej z Dzieciątkiem I połowa XV wieku
 - obraz św. Józef z drugiej połowy XVIII wieku
- **Wymiary obiektu:**
 - Ołtarz około 4 m x 5m
 - Ołtarze boczne około 4 m x 2 m
 - RZEŹBA Matki Boskiej z Dzieciątkiem 83 cm
 - Obraz św. Józef 120 x 75 cm
- **Technika:**
 - Ołtarze: drewniane, polichromowane, złożone,
 - RZEŹBA Matki Boskiej z Dzieciątkiem drewniana polichromowana, złożona, srebrzona
 - Obrazy św. Józef, św Barbara, Zwiastowanie: obrazy olejne na płótnie
 - **Miejsce usytuowania:** Parafia Katolicka pw. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie,
- **Właściciel obiektu:** Parafia Katolicka pw. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie., reprezentowana przez Proboszcza Parafii Plecka Dąbrowa 109 99-311 Bedno

1.2. DANE DOTYCZĄCE KONSERWACJI

- **Inwestor:** Parafia Katolicka pw. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie., reprezentowana przez Proboszcza Parafii
- **Instytucja prowadząca prace:** ARSMIRONIA Magdalena Kwiatkowska.
- **Opracowała:** Konserwator dzieł sztuki dr Magdalena Kwiatkowska.
Adres: 97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Leszka Białego 27.
Tel.: 784-904-731

2. HISTORIA I OPIS OBIEKTU

Pierwotnie wieś Plecka Dąbrowa przynależała do parafii Bąków. Przed 1440 r. miejscowy dziedzic wybudował tu kościół i spowodował, że arcybiskup metropolita gnieźnieński Wincenty Kot, prymas Polski, 7 VI 1440 r. erygował przy nim parafię. Początkowo jej uposażenie było zapewne skromne, bowiem w 1447 r. wspomniany arcybiskup chcąc powiększyć dochody plebańskie, za zgodą Kapituły Metropolitalnej Gnieźnieńskiej, ustąpił miejscowemu kościołowi wieczyscie dziesięciny swego stołu w Chochołowie i Kamieńcu, położonych w parafii Żychlin. Na tyle poprawiło to stan materialny parafii, informuje Liber beneficiorum Jana Łaskiego, że na początku XVI w. przy drewnianym kościele oprócz proboszcza pracował wikariusz i sługa kościelny, obaj utrzymywani z plebańskiego stołu. obecny kościół ufundował w 1778 r. miejscowy dziedzic, kasztelan kruszwicki Józef Głębocki. W latach 1868-1870 został on starannie odnowiony i ozdobiony. W 1935 r. przeprowadzono remont konstrukcji dachu. W 2000 r., głównie dzięki wsparciu parafian, osób prywatnych oraz wielu firm i instytucji, przeprowadzono kompleksowy remont drewnianej świątyni. Odnowiony kościół poświęcił 4 XII 2000 r. biskup łowicki Alojzy Orszulik SAC.

Jest to drewniany kościół modrzewiowy o konstrukcji zrębowej, przykryty dwuspadowym dachem krytym gontem, z hełmem nad kruchtą. Na dachu znajduje się wieżyczka na sygnaturkę. Świątynia jest orientowana, jednonawowa, o węższym i niższym prezbiterium, zbudowanym na planie prostokąta. Do kościoła przylega murowana zakrystia. W ołtarzu głównym znajduje się najstarszy zabytek, późnogotycka rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem, z początku XV w., zasłaniana obrazem św. Józefa z drugiej połowy XVIII w. W dwóch ołtarzach bocznych znajdują się obrazy z przełomu XVIII i XIX w., przed stawiające: Zwiastowanie Najświętszej Maryi Panny oraz św. Barbarę. Uwagę zwracają także chrzcielnica i kropielnica z XVIII w., ambona, stacje Drogi Krzyżowej z końca XIX w., neobarokowy krzyż z XIX w., neogotycka monstrancja z końca XIX w. i neobarokowy kielich

z 1885 r. Przed wejściem do świątyni stoi czworoboczna, drewniana dzwonnica, pochodząca z XVIII w.¹

¹ DIECEZJA ŁOWICKA,
<https://diecezja.lowicz.pl/parafia/zwiastowania-najswietszej-maryi-panny-w-pleckiej-dabrowie/>, <dostęp:
10.11.2023>

3. OPIS IKONOGRAFICZNY²

3.1. OŁTARZ GŁÓWNY

Ołtarz architektoniczny, jednoosiowy jednokondygnacyjny. Mensa prostokątna. Zdobiona emblematem IHS w promienistej glorii. w narożnikach rozetki. Zwieńczenie stanowi pełne belkowanie ze złożonym zębniakiem. Nastawa oddzielona od cokołu niewielkim profilowanym gzymsem. W centrum nastawy w półkole zakończonym ramie umieszczona gotycka Madonna z Dzieciątkiem, na zasuwie obraz św. Józef z Dzieciątkiem. Nastawa oflankowana jest kanelowanymi kolumnami o złożonych kompozytowych głowicach. Pomiędzy kolumnami a ramą obramione pasy z campanullą.

3.2. OBRAZ ŚW. JÓZEF

Święty w pełnej postaci umieszczony centralnie. W prawym ręku trzyma Dzieciątko Jezus. Święty odziany jest w zieloną szatę, a na ramiona narzucony ma płaszcz, który dołem a formę zwoju. Głowa ukazana na wprost z pełnym zarostem i posiwiałymi kręconymi włosami. Dzieciątko w długiej czerwonej sukience obejmuje opiekuna za szyję. Obie głowy w aureolach, pochylone w dół. Tło obrazu neutralne, brązowe. Rama obrazu złożona zakończona półkolem i zdobiona na obrzeżu wyciskany astragalem. Obraz znajduje się na zasuwie.

3.3. RZEŹBA Matki Boskiej z Dzieciątkiem

Madonna siedzi na tronie i na lewym ręku trzyma Dzieciątko. Ubrana w długą, złotą, ostro łamaną szatę na głowie srebrna chusta i złota korona. Twarz młodzieńcza, pyzata obrócona w prawą stronę. Dzieciątko siedzi prosto i owinięte jest złotą szatą. Twarzyczka pyzata patrząca na wprost. Obie postacie lewymi dłońmi podtrzymują jabłko królewskie.

² Rozdział powstał na podstawie białych kart obiektów. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi.

3.4 Ołtarze boczne

Ołtarz boczny architektoniczny, jednoosiowy jednokondygnacyjny ze złożoną chryzmą na froncie, nastawa osadzona na płycinowym cokole flankowany wysuniętymi impostami, na których kolumny. Kolumny mają złożone trzony i kompozytowe kapitele. W centrum retabulum w złożonej profilowanej ramie obraz św. Barbara, w prawym ołtarzu a w lewym Zwiastowanie. W zwieńczeniu górowane belkowanie ze złożonymi gzymsami i półkolisty rozdzielony tympanon. W środku półkoliście zakończona ścianka o półkolistych bokach. Wewnątrz owalny złożony medalion z emblematem maryjnym (ołtarz Zwiastowania) z emblematem IHS (ołtarz św. Barbary) otoczony promienistą glorią.

4. STAN ZACHOWANIA

4.1. OŁTARZE

Ołtarze wymagają podjęcia konserwacji. Ołtarze główny i boczne poddane były pracom naprawczym. Podczas prac konserwatorskich stwierdzono przemalowanie. W strukturze nawarstwień widoczne są uzupełnienia ubytków. Uzupełnienia wykonywano niestarannie. Przemalowania wykonane uległy degradacji – widocznej w postaci rozwarstwień, złuszczeń oraz spękań.

Wpływ na stan konstrukcji ołtarzy mają warunki wilgotnościowe i temperatura, które zależą od klimatu zewnętrznego. Wahanie temperatury i wilgotności powietrza spowodowały procesy pęcznienia i kurczenia się drewna, doprowadzające do zniszczeń leżących na nim warstw technologicznych.

Ołtarze są mocno zabrudzone. Widoczne są pęknięcia i rozklejenia elementów drewnianych. W warstwach polichromii i złoczeń widoczne ubytki, przetarcia i miejsca o osłabionej adhezji tych warstw do podłoża. Część konstrukcji ołtarzy oraz drewniane elementy snycerskie noszą ślady działalności drewnojadów.

Przemalowania wykonane w technice olejnej uległy degradacji – widocznej w postaci rozwarstwień, złuszczeń oraz spękań.

W warstwach zapraw, polichromii i złoczeń widoczne ubytki, i miejsca o osłabionej adhezji tych warstw do podłoża.

Złoczone elementy noszą ślady przemalowań złotymi farbami, brązami i przezłoczenia materiałami nieszlachetnymi tj. szlagmetalem.

4.2. OBRAZ ŚW. JÓZEF

Stan zachowania obrazu zły. Obraz wymaga podjęcia prac konserwatorskich. Na licu pionowe pasowe spękania malatury na skutek ocierania obrazu w mechanizmie. Warstwa malarska obrazu silnie zabrudzona, werniks pożółkły.

Stan zachowania podobrazia będzie można ocenić szczegółowo dopiero po wymontowaniu obrazu z ramy i ołtarza. Obraz może wymagać dublażu.

Zaprawa jest słabo związana z podłożem. Gołym okiem widoczna siatka spękań. Występują zniekształcenia płótna spowodowanych zmienną wilgotnością we wnętrzu kościoła. Krosna nie spełniają prawidłowo swojej funkcji. Płótno straciło naciąg.

4.3. RZEŻBA Matki Boskiej z Dzieciątkiem

Rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem z ołtarza głównego w ostatnich latach została poddana konserwatorskim pracom naprawczym. Złote i polichromowane parie szat zostały przełożone na nowo. Polichromia na karnacjach nowa.

4.4. Obrazy św. Barbara, Zwiastowanie

Na obrazach widoczna brudna, pociemniała i miejscami przebielona od „ześlełego” werniksu warstwa malarska. Widoczne są jej ubytki, przetarcia, zaplamienia.

Obrazy poddawane były pracom naprawczym - brak przekazów i dokumentacji pisemnych, ale widać, że takie prace były wykonywane. Werniks jest pożółkły, zmatowiał.

5. MATERIAŁ I TECHNIKA WYKONANIA

5.1. Technika wykonania oryginału

5.1.1. OŁTARZE

Ołtarz drewniany, polichromowany, pokryty złoceniami i srebrzeniami. Wykonany z drewna sosnowego(?). Dekoracje snycerskie wykonano z drewna miękkiego, lipowego(?).

Złocenia wykonane na zaprawie klejowo-kredowej, w partiach polerów na pulment czerwony, w partiach matów na lesz.

Srebrzenia, częściowo na czerwonym pulmencie, a częściowo na czarnym(?).

5.1.2. OBRAZ ŚW. JÓZEF

Obraz namalowany został na tkaninie lnianej, o splocie płóciennym. Płótno przeklejono klejem glutynowym. Zaprawę kredowo-klejową nałożono kilkuwarstwowo. Obraz namalowany został farbami o spoiwie olejnym. Widoczny jest ekspresyjny ślad pędzla. Światła, nakładane pod koniec prac, mają charakter impastowy. Cienie uzyskano poprzez nałożenie laserunku.

5.1.3. RZEŻBA Matki Boskiej z Dzieciątkiem

Rzeźba opracowana z drewna liściastego. Figury drążono od odwrocia ostrymi dłutami o różnych profilach. W celu konstrukcyjnego wzmocnienia rzeźbę prawdopodobnie miejscowo na ich powierzchnię przyklejono płótno lniane (?).

Lico rzeźby przeklejono klejem glutynowym. Na powierzchnię rzeźb od strony lica nałożono wielowarstwową, białą zaprawę kredowo-klejową. Partie karnacji rzeźby pokryto polichromią, natomiast w partiach szat wykonano złocenia złotem płatkowym - na pulmencie w partiach polerów, na lesz w partiach matowych.

5.1.4. OBRAZ ŚW. BARBARA, ZWIASTOWANIE

Podobrazie stanowi tkanina lniana o splocie płóciennym prostym. Najprawdopodobniej przeklejono ją klejem glutynowym, a następnie pokryto zaprawą nakładaną w kilku

etapach. Warstwa malarska modelowana jest światłocieniowo, cienie dodatkowo zostały pogłębione laserunkami. Spod dużych płaszczyzn tła w partii nieba, w wielu miejscach prześwituje kolor gruntu, Malarz kładł farbę impastowo.

5.2. MATERIAŁY UŻYTE PIERWOTNIE W XVIII W.

- drewno lipowe (?)
- drewno sosnowe (?)
- zaprawa kredowa
- klej glutynowy
- pigmenty
- olej lniany
- pulment
- lesz
- srebro w płatkach
- złoto w płatkach
- kute gwoździe
- goldlack
- srebro
- płótno
- farby olejne
- płótno
- werniks damarowy

6. ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Planowane prace mają na celu odtworzenie pierwotnego wyglądu obiektów, dobrego stanu technicznego oraz przywrócenie pierwotnych walorów estetyczno-plastycznych.

Powierzchnia ołtarzy została pokryta kolejnymi warstwami farb olejnych, a naprawy partii złocen i srebrzeń wykonano w technikach nieszlachetnych. Wskutek tego nastąpiły duże zmiany plastyczno-estetyczne obiektów.

Na wstępie prac należy rozpoznać budowę technologiczną ołtarzy, właściwie ocenić ich stan zachowania oraz konsekwencje nieprofesjonalnych napraw oraz wykonania konserwacji w przypadku rzeźby Matki Boskiej z Dzieciątkiem.

Rozwiązania estetyczne zostaną ustalone w odniesieniu do całościowej koncepcji i zatwierdzone przez komisję konserwatorską.

Celem konserwacji technicznej jest zabezpieczenie obiektu przed dalszym niszczeniem. Obejmuje to:

- impregnację i zabezpieczenie drewna przed działalnością drewnojadów,
- oczyszczenie warstwy malarskiej i złota z brudu i wtórnych nawarstwień,
- sklejenie elementów konstrukcyjnych w miejscach rozstępujących się złączeń i flekowanie,

Celem konserwacji estetycznej jest przywrócenie obiektowi pierwotnego wyglądu i dawnej świetności. Obejmuje to:

- uzupełnienie ubytków drewna,
- uzupełnienie ubytków zaprawy, złocen i srebrzeń pierwotnych,
- uzupełnienie ubytków zaprawy oraz warstwy malarskiej.

Ze względu na rangę obiektu zakłada się oczyszczenie zachowanie i uzupełnienie starego złota i srebra. Wymiana złocen na nowe będzie miała uzasadnienie tylko i wyłącznie w przypadku, kiedy oryginalne złoto oraz grunty byłyby w bardzo złym stanie zachowania.

W ramach konserwacji technicznej przy obrazach przewiduje się, po zabezpieczeniu lica, oczyszczenie odwrocica i lica, usunięcie ewentualnych przemalowań i pociemniałego werniksu, prasowanie na stole niskociśnieniowym ewentualny dublaż, uzupełnienie ubytków

zaprawy. Działanie estetyczne przewiduje uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej i warstwy werniksu.

7. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Wszystkie zabiegi będą poprzedzone wykonaniem dokumentacji fotograficznej stanu zachowania obiektu. Z przeprowadzonych prac konserwatorskich zostanie wykonana dokumentacja powykonawcza: fotograficzna i opisowa.

7.1. OŁTARZ - ELEMENTY ARCHITEKTONICZNE, SNYCERSKIE ZŁOCONE/SREBRZONE,

1. Demontaż ornamentów snycerskich z ich archiwizacją fotograficzną, z równoczesnym usunięciem zanieczyszczeń powierzchniowych, także zalegających we wnętrzu konstrukcji.
2. Przewiezienie elementów do pracowni konserwatorskiej.
3. Wstępna impregnacja elementów snycerskich z retabulum ołtarza, z równoczesnym zatruciem szkodników drewna (dezynsekcja, dezynfekcja), z zastosowaniem roztworu Paraloidu B 72 (Rhom & Haas, USA), Hekolu w ksylene (1:1), 8 - 15 %, z dodatkiem środka owadobójczego Antox.
4. Skontrolowanie powierzchni polichromii srebrzeń i złocień.
5. Wykonanie sond pozwalających ustalić budowę stratygraficzną.
6. Ewentualne pobranie próbek warstwy malarskiej, zapraw, złota do badań laboratoryjnych chemicznych pozwalających na ustalenie technologii wykonania obiektu oraz pomocnych w bliższym określeniu stanu zachowania.
7. Oczyszczenie elementów ołtarza, złożonych ornamentów snycerskich z nawarstwień kurzu i brudu, mechanicznie, chemicznie z wykorzystaniem dwumetyloformamidu (Bresciani, Włochy) w mieszance z ksylenem, acetonem.
8. Próby usunięcia przemalowań termicznie.
9. Usunięcie przemalowań. Właściwy środek chemiczny wybrany będzie metodą prób na bazie: kompozycji rozpuszczalników: alkoholu, dwumetyloformamidu, terpentyny.
10. Impregnacja właściwa wzmacniająca dogłębnie strukturę drewna ołtarza. W tym elementów snycerskich z równoczesnym zatruciem szkodników drewna, z zastosowaniem

roztworu Paraloidu B 72 (Rhom & Haas, USA), Hekolu w ksylenie (1:1), 8 - 15 %, z dodatkiem środka owadobójczego Antox.

11. Naprawa osłabionych i zerwanych wiązań stolarskich, sklejenie pęknięć i rozłączonych spójnię konstrukcyjnych z zastosowaniem w razie potrzeby stolarskich wzmocnień (wstawki drewniane)
12. Uzupełnienie mniejszych ubytków drewna kitem chemoutwardzalnym Akson.
13. Uzupełnienie ubytków zaprawy kitem kredowo-klejowym.
14. Opracowanie założonych kitów.
15. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej nastawy ołtarzy farbami wodoroztwarzalnymi.
16. Uzupełnienie złocen i srebrzeń w technice zgodnej z techniką oryginału, w partiach „polerów” na pulment i uzupełnienie przetarć złota - złotem w płatkach lub złotem w proszku.
17. Uzupełnienie srebra srebrem strąconym lub srebrem płatkowym.
18. Zawerniksowanie płaszczyzn polichromowanych po konserwacji werniksem końcowym fabrycznym.
19. Przewiezienie elementów ołtarza do kościoła. Montaż ołtarza.
20. Retusze wykończeniowe.

7.2. RZEŹBA Matki Boskiej z Dzieciątkiem

1. Mechaniczne oczyszczenie powierzchni rzeźby z zabrudzeń.
2. Ocena wykonania i zakresu poprzedniej konserwacji.
3. Ewentualne pobranie próbek warstwy malarskiej, zapraw, złota do badań laboratoryjnych chemicznych pozwalających na ustalenie technologii wykonania obiektu oraz pomocnych w bliższym określeniu stanu zachowania.
4. Wykonanie odkrywek w celu ustalenia stratygrafii rzeźby- ocena zachowanego oryginału zachowania polichromii złocen i srebrzeń.
5. Dezynsekcja i dezynfekcja rzeźby.

6. Fragmentaryczna impregnacja strukturalna drewna z zastosowaniem roztworu Paraloidu B 72 (Rhom & Haas, USA), z równoczesnym zatruciem szkodników drewna (dezynsekcja, dezynfekcja), z dodatkiem środka owadobójczego Antox.
7. Mechaniczne usunięcie przemalowań olejnych z przemalowanych powierzchni rzeźby.
8. Mechaniczno-chemiczne doczyszczenie odsłoniętej polichromii.
9. Ewentualne usunięcie ,wadliwych kitów, wadliwych sklejeń, oczyszczenie tych miejsc, ponowne sklejenie.
10. Uzupełnienie ubytków drewna Aksonem (Akson, Francja) - łatwo obrabialna pasta modelowa o niskiej gęstości.
11. Uzupełnienie ubytków zaprawy kitem kredowo-klejowym, po ewentualnym wcześniejszym naklejeniu interwencyjnej warstwy płótna w miejscach pęknięć drewna, dla zabezpieczenia przed pękaniem zaprawy w tych miejscach. Opracowanie założonych kitów.
12. Uzupełnienie ubytków warstwy malarskiej - farbami temperowymi bądź ketonowymi firmy Renesans.
13. Uzupełnienie złocen i srebrzeń w technice zgodnej z techniką oryginału, w partiach „polerów” na pulment i uzupełnienie przetarć złota - złotem w płatkach lub miejscowo złotem w proszku. Należy dążyć do zachowania jak największej ilości oryginału, jeśli się zachował.
14. Uzupełnienie srebra srebrem strąconym.
15. Zawerniksowanie rzeźby przed punktowaniem werniksem: fabrycznym retuszerskim (np. Talens, Maimeri).
16. Punktowanie ubytków i rekonstrukcja warstwy malarskiej farbami olejno-żywicznymi do konserwacji lub ketonowymi firmy Renesans.
17. Zawerniksowanie rzeźby po punktowaniu werniksem fabrycznym (np. damarowy Maimeri, Talens) matowym.

7.3. OBRAZ OBRAZ ŚW. JÓZEF

1. Demontaż.
2. Zabezpieczenie warstwy malarskiej przed na czas transportu bibułą japońską i niskoprocentowym Klucelem G.
3. Transport do pracowni konserwatorskiej.
4. Ewentualna obserwacja w świetle analitycznym sodowym, luminescencji wywołanej promieniowaniem UV.
5. Wykonanie odkrywek w celu ustalenia stratygrafii obrazu.
6. Zdjęcie obrazu z krosien.
7. Oczyszczenie odwrocia mechanicznie bądź chemicznie.
8. Oczyszczenie lica obrazu z zabrudzeń, po przeprowadzeniu prób mieszankami mydła, terpentyny, etanolu, acetonu i podobnych, w różnych kompozycjach i proporcjach, z równoczesnym usunięciem zabezpieczeń z bibuły japońskiej.
9. Usunięcie „ześlełego”, pociemniałego werniksu chemicznie (środki jak wyżej).
10. Usunięcie ewentualnych przemalowań oraz kitów, chemicznie (środki jak wyżej), mechanicznie.
11. Ewentualne zdublowanie obrazu.
12. Ewentualne sklejenie rozdarć płótna na styk PVA Binder Talens lub Acrykleber 498-20x.
13. Ewentualne przygotowanie protez w miejscach ubytków płótna oryginalnego z płótna podobnego i wklejenie ich na styk PVA Binder Talens lub Acrykleber 498-20x.
14. Wyprasowanie obrazu na stole próżniowym niskociśnieniowym.
15. Założenie kitów emulsyjnych, kredowo-klejowych, akrylowych, w miejscach ubytków zaprawy, fakturą i kolorem dostosowanych do oryginalnej zaprawy.
16. Naciągnięcie zdublowanego obrazu na krosna.

17. Zawerniksowanie lica przed punktowaniem werniksem: fabrycznym retuszerskim (np. Talens, Maimeri).
18. Punktowanie ubytków i rekonstrukcja warstwy malarskiej farbami olejno-żywicznymi do konserwacji lub ketonowymi firmy Renesans.
19. Zawerniksowanie lica po punktowaniu werniksem fabrycznym (np. damarowy Maimeri, Talens) matowym.
20. Przewiezienie obrazów do kościoła.
21. Wprawienie w architektoniczną ramę i montaż w obiekcie.

7.4. OBRAZY Św. Barbara, Zwiastowanie

1. Demontaż obrazów.
2. Transport do pracowni konserwatorskiej.
3. Oczyszczenie lica obrazów z kurzu zabrudzeń.
4. Oczyszczenie odwrocia obrazów mechanicznie skalpelami, gumami, bądź chemicznie benzyną ekstrakcyjną.
5. Usunięcie „ześlełego”, pociemniałego werniksu chemicznie mieszaniną terpentyny i etanolu w odpowiednich proporcjach.
6. Usunięcie przemalowań, chemicznie Condradem, dwumetyloformamidem, alkoholem z terpentyną w proporcjach 3:1, neutralizowanych benzyną ekstrakcyjną.
7. Ewentualne usunięcie wtórnych kitów.
8. Uzupełnienie ubytków zaprawy kitem klejowo-kredowym według własnej receptury.
9. Ewentualne wyprasowanie obrazów na stole próżniowym niskociśnieniowym.
10. Zabezpieczenie kitów niskoprocentowym szelakiem.
11. Zawerniksowanie lica przed punktowaniem werniksem: fabrycznym retuszerskim (np. Talens, Maimeri), błyszczącym.

12. Punktowanie ubytków i rekonstrukcja warstwy malarskiej farbami ketonowymi firmy Renesans do konserwacji lub odsączonymi olejno-żywicznymi.
13. Werniksowanie końcowe werniksem satynowym.
14. Montaż

8. FOTOGRAFIE

Fot. 1. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie
Widok ogólny.
Fot. Krzysztof Jończyk, 2020.

Fot. 2. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie. Ołtarz główny.
Fot. Miron Kwiatkowski, 2021 r.

Fot. 3. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie. Ołtarz główny.
Przed konserwacją.
Fot. M. Kwiatkowska, 2021 r.

Fot. 4. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie. Ołtarz główny.
Przed konserwacją.
Fot. M. Kwiatkowska, 2021 r.

Fot. 5. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie. Ołtarz główny.
Przed konserwacją.
Fot. M. Kwiatkowska, 2021 r.

Fot. 6. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie. Ołtarz główny.
Przed konserwacją.
Fot. M. Kwiatkowska, 2021 r.

Fot. 7. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie. Ołtarz boczny p.w. św. Barbary. Przed konserwacją. Fot. M. Kwiatkowska, 2021 r.

Fot. 8. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie. Ołtarz boczny p.w. św. Barbary. Obraz św. Barbara. Przed konserwacją. Fot. M. Kwiatkowska, 2021 r.

Fot. 9. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie. Ołtarz boczny p.w. św. Barbary. Przed konserwacją. Fot. M. Kwiatkowska, 2021 r.

Fot. 10. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie. Ołtarz boczny p.w. św. Barbary. Przed konserwacją. Fot. M. Kwiatkowska, 2021 r.

Fot. 11. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie. Ołtarz boczny p.w. Zwiastowania. Przed konserwacją. Fot. M. Kwiatkowska, 2021 r.

Fot. 12. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie. Ołtarz boczny p.w. Zwiastowania. Obraz Zwiastowanie. Przed konserwacją. Fot. M. Kwiatkowska, 2021 r.

Fot. 13. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie. Ołtarz boczny p.w. Zwiastowania. Przed konserwacją. Fot. M. Kwiatkowska, 2021 r..

Fot. 14. Kościół Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pleckiej Dąbrowie. Ołtarz boczny p.w. Zwiastowania. Przed konserwacją. Bazy kolumn przed konserwacją. Widoczne przeżłocenia szlagmetalem.

Fot. M. Kwiatkowska, 2021 r.